Publicēts: "Valdības Vēstnesis", nr.141, 30.06.1922.

Latvijas Satversmes Sapulces
1922. g. 20. jūnija kopsēdē
pieņemtais

Likums par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu.

1. Ja Valsts Prezidents Satversmes septiņdesmit otrā panta kārtībā ir apturējis publicēšanu, tad viņam ne vēlāk kā 8. dienā, skaitot no likuma pieņemšanas pēdējā lasījumā Saeimā, likumu izsludināšanas kārtībā jāpaziņo apturētā likuma teksts un lēmums par likuma publicēšanas apturēšanu.

2. Pēc šāda paziņojuma Centrālā vēlēšanu komisija paziņo visām pašvaldības iestādēm, ka ir atklāta parakstu vākšana tautas nobalsošanas ierosināšanai.

3. Katrā pašvaldības vienībā pilsētas, miesta vai pagastu valžu noteiktās vietās izliekamas loksnes, kuŗās pilsoņi, kuŗi vēlas ierosināt tautas nobalsošanu, var parakstīties.

4. Parakstu vākšanas loksnēs atzīmējams ierosinājumu parakstījuša pilsoņa vārds, uzvārds, vecums un dzīves vieta. Pašvaldības valdes pilnvarotai personai jāpārbauda ierosinājumu parakstījušās personas dokumenti, izdarot uz pases vai dokumenta, kuŗš saskaņā ar Centralās vēlēšanu komisijas instrukciju izpilda pases vietu, atzīmi, ka pilsonis ir parakstījis tautas nobalsošanas ierosinājumu.

5. Tautas nobalsošanas ierosinājuma loksnes pašvaldības iestāžu noteiktās vietās jāizliek uz laiku, kas ietver vismaz četras svētdienas.

6. Pašvaldības iestādēm ne vēlāk kā sešas dienas pirms Satversmes septiņdesmit otrā pantā paredzētā divu mēnešu laika notecēšanas jānosūta parakstu vākšanas_ loksnes Centralai vēlēšanu komisijai, pie kam loksnēm jābūt noslēgtām ar pilsētas galvas vai miesta vai pagasta valdes priekšsēdētāja parakstiem, kuŗi apliecina ierosinājumu parakstījušo personu parakstu īstenību.

7. Centralā vēlēšanu komisija saskaita parakstus, konstatē rezultatu un paziņo to Valsts Prezidentam. Ja tautas nobalsošanas ierosinājumu ir parakstījusi vismaz viena desmitā daļa Latvijas pilsoņu, kuŗi pēdējā tautas skaitīšanā bija vecāki par 21 gadu, tad Centralā vēlēšanu komisija trīs dienu laikā nosaka un Valsts Prezidents četru dienu laikā izsludina tautas nobalsošanu, kuŗai jānotiek ne agrāk kā vienu mēnesi un ne vēlāk kā divus

mēnešus pēc izsludināšanas dienas.

8. Tautas nobalsošanā var piedalīties visi Latvijas pilsoņi, kuŗiem ir balsstiesība Saeimas vēlēšanās, pie kam balsošana izdarāma aizklāti ar zīmītēm svētdienā un sestdienā pirms tās, Saeimas vēlēšanu likumā paredzētā kārtībā.

9. Pie ieejas balsošanas telpās balsotājs saņem divas zīmes un kuveru. Uz vienas zīmes uzdrukāts vārds „par", bet uz otras „pret". Balsotājs ieliek vienu no šīm zīmēm vai arī līdzīgu iepriekš sagatavotu līdzpaņemtu zīmi kuverā, kuŗu iemet urnā.

10. Satversmes četrdesmit astotā pantā paredzētā gadījumā Valsts Prezidents par tautas nobalsošanu paziņo Centralai vēlēšanu komisijai, kuŗa sarīko nobalsošanu, piemērojoties šim likumam, pie kam uz balsošanas zīmēm jāatzīmē „ja" vai „ne".

11. Ne mazāk kā tūkstots vēlētāju var iesniegt Centralai vēlēšanu komisijai Satversmes septiņdesmit astotā pantā paredzēto izstrādātu likumprojektu. Vēlētāju parakstiem zem likumprojekta jābūt apliecinātiem pie notara, valsts vai pašvaldības iestādēm. Centralā vēlēšanu komisija paziņo vietējām pašvaldības iestādēm, ka ir atklāta parakstu vākšana tautas nobalsošanas ierosināšanai. Parakstu vākšana notiek šī likuma trešā līdz septītā pantos paredzētā kārtībā.

12. Ja tautas nobalsošanas ierosināšanas loksnes ir parakstījis septītā pantā paredzētais vēlētāju skaits, tad Valsts Prezidents likumprojektu nodod Saeimai, kuŗai tas tekošā sesijā jāapspriež. Ja Saeima to nepieņem bez pārgrozījumiem pēc satura, tad Valsts Prezidentam jāizsludina tautas nobalsošana, kuŗai jānotiek septītā līdz devītā pantos paredzētā laikā un kārtībā.

13. Pašvaldības iestādēm jāizpilda uzdevumi, kuŗus tām Centralā vēlēšanu komisija uzliek sakarā ar tautas nobalsošanām.

14. Visi izdevumi, kuŗi vietējām pašvaldības iestādēm ceļas sakarā ar tautas nobalsošanu, jāsedz šim iestādēm. Centralā vēlēšanu komisija sedz izdevumus par papiri un drukas darbus.

J. Čakste,
Satversmes Sapulces presidents.

R. Ivanovs
Satversmes Sapulces sekretars.

* * * *